

TOUTE UNE NUIT

Chantal Akerman

Presentatie van een speelfilm. Opname in Brussel. September / oktober 1981. Vertoond op het festival van Venetië 1982.

De film begint in een zeer warme nacht, waarin vlak voor het ochtendgloren een hevig onweer losbreekt en eindigt in de ochtend; een ochtend met zeer fel zonlicht en een onbewolkte, zachtblauwe hemel.

Een film in drie delen, van verschillende lengte, ritme en toon: de nacht, het ochtendgloren, de ochtend.

Het eerste deel (het langste), de nacht, speelt zich af in een zeer gespannen sfeer, die aan het onweer voorafgaat, op het ritme van de hartslag.

De film is samengesteld uit een reeks fragmenten die bijna allemaal te maken hebben met de trilling, de seksuele of amoureuze spanning, en altijd met de sentimenten. Deze fragmenten zijn als het ware brokken intensiteit.

Men kan gissen wat eraan voorafging en wat erop zou kunnen volgen, maar alles is er, vaak in minder dan één minuut samengeperst.

Schijnbaar hebben ze geen enkel onderling verband, behalve dan dat ze zich allemaal afspelen in die nacht te Brussel en dat ze allemaal van deze trilling doortrokken zijn.

Geen enkel verband, alleen een muzikaal verband, met herhalingen en onderbrekingen, enzovoort.

Vlak voor het onweer steekt er een harde wind op die de straatverlichting heen en weer schudt, papier en stof doet opwaaien, vuilnisbakken en planten omverwerpt, vensters en deuren doet slaan, gordijnen doet opbollen, babies doet huilen.

Zo wordt de spanning nog scherper en beïnvloedt het ritme en de toon van de fragmenten.

Tenslotte breekt het onweer los, met verschrikkelijke donderslagen, vier of vijf, niet meer, maar met het geweld van ontploffingen.

Dan houdt alles op in de huizen. De mensen zwijgen. Als ze al in bed liggen, stoppen ze bijna met ademen, ze doen alles uit, lampen, radio's, platen-spelers.

Ze wachten rustig af. Behalve één van hen die meegesleurd wordt door zijn emoties en probeert het onweer met zijn stem te overstemmen.

Ze wachten rustig af en de regen begint te vallen, hevig. Een korte maar hevige stortbui. Eventjes maar.

Het tweede gedeelte van de film is veel korter.

Het is dageraad, een enkel moment van uitstel voor de dag begint.

De personages, uitgeput door deze slapeloze nacht, gaan nog een klein uurtje slapen.

Deze fragmenten zijn iets langer, of lijken dat, het zijn er veel minder.

Alle spanning is verdwenen, er is windstilte.

Met de dag begint het derde gedeelte van de film.

Het leven begint weer bij het ontwaken. Normaal, bijna alsof de nacht met haar emoties is vergeten.

En dat heeft zijn uitwerking op de fragmenten.

Ze worden vaak langer, als echte sekwenties.

Sommige zeer snel, soms zo snel dat ze grappig worden.

Andere koortsachtig, weer andere veel langzamer, veel langzamer.

In de nacht ziet men een heleboel verschillende personages, paartjes, families of alleenstaanden van alle leeftijden.

Met het ochtendgloren zullen we er maar een paar van terugzien, drie, vier.

En 's ochtends niet veel meer. Enkelen die we bij het ochtendgloren al zullen hebben teruggezien en anderen die we na de nacht kwijtgeraakt zullen zijn.

Onze personages zullen (voornamelijk) tussen drie, zeer van elkaar verschillende plaatsen heen en weer worden gestuurd.

Het plein van de Vieille Halle aux Blés, dat in de oude wijk van Brussel ligt, niet ver van het centrum, in het lager gelegen gedeelte van de stad, in een wijk waar bijna niemand woont, met voornamelijk kantoren.

Eén kant van het plein is niet bebouwd, of liever afgebroken, en dient als parkeerplaats.

Tegenover de parkeerplaats, tussen andere huizen, staat er één dat onze bijzondere aandacht heeft, een oud, lang en smal huis (5 verdiepingen) waarvan de bovenste drie een balkon hebben.

De slaapkamers bevinden zich aan de achterkant, waar het uitzicht wordt beperkt door een groot modern (kantoor)gebouw waarvan hele verdiepingen iedere nacht verlicht blijven.

Veel van onze personages wonen in, gaan naar of verlaten dit huis.

Anderen wonen, begeven zich naar of gaan weg uit een straat in een voorstad van Brussel, in een afgelegen wijk, met kleine, alleenstaande lage huizen met garage, kleine brievenbus in de kleine voortuin. Met een achtertuin die nauwelijks groter is en met een heg er omheen.

Bijna de hele wijk is aan het eind van de jaren zestig gebouwd. De huizen, de bomen, die mooi op een rijtje staan, de nette trottoirs krijgen 's nachts iets dreigends, zoals in sommige films van Hitchcock.

Weer anderen komen naar en gaan uit een derde wijk, een veel armere wijk, ook dicht bij het centrum van de stad, maar met een volledig oosterse sfeer. Met groepen jonge marokkanen, 's nachts op straat, kaffé's, open tot diep in de nacht, waar thee wordt gedronken en wordt gekaart.

Ik zou noch op het folkloristische, noch op het sociologische spelen, men neemt er slechts zeer vluchtig notie van.

Er zijn ongeveer evenveel scènes binnenshuis als buitenshuis, in de straten, de stad.

Vertaling Jack Post

Uit: *Ateliers des Arts*, Cahier nr. 1/1982, Brussel, pp. 179-181.